

GAZETA POPORULUI

Foaie politică-culturală

Intemeietori: Dr. N. Bălan, Dr. I. Broșu și Dr. S. Dragomir.

Abonamentul:

Pe un an 20 Cor.
Pe o jumătate de an 10 Cor.
Pe 3 luni 6 Cor.
Abonamentele să se trimită la adresa:
„GAZETA POPORULUI“, Sibiiu.

Adresa noastră e:

„GAZETA POPORULUI“
Sibiiu, Reispergasse 41
Apare în fiecare Duminică.

Insertiuni și anunțuri se primesc la administrația gazetei.

Un șir cu litere mărunte întâia-oraș 1 cor.
a doua- și a treia-oraș 80 fil.

Ne chiamă Ardealul.

Trăim zilele cele mai vrednice de amintire din câte le-a văzut neamul nostru vre-odată.

Să credem oare ochilor și urechilor? Nu este o părere numai, sau un vis amăgitor? De-o mie de ani am așteptat această clipă de izbăvire, această sărbătoare de înviere, această dimineață de praznic sufletesc ce întârzie mereu să sosească. Ea s'a înfățișat deastădată strălucitoare și mai slăvită decât va fi plăsmuit-o poate, cine știe, și cel mai cutezător vis al strămoșilor noștri. Ardealul, pământul scump al durerilor și bucuriilor românești, ne chiamă cu glas de tulnic. Nori negri de vijelie s'au sălășluit în cuprinsul său binecuvântat de provedință. Nori negri și amenințatori. Bălaurul nesățios, care își implântase ghiarele sale ca niște cângi de oțel în pepturile noastre, inecat în propriul său sânge, prinde să se miște iarăși. O sută de capete a avut și nouă zeci și nouă i-au fost retezate. De astădată și-a pus încrederea în cel din urmă și scuipe venin și imprăstie fum și pucioasă. Dar vom sfârșii, dacă ne va ajuta bunul Dumnezeu, și capul acesta al bälaurului, ca să putem slăvi cu cântece de laudă, nunta lui Făt frumos de peste Carpați cu mândra Cosinzeana...

Dela un colț la altul, Ardealul nostru tresaltă acum de bucurie. În toate satele, în toate orașele și în cele mai îndepărtate cătune răsună trimbița de chemare. Ea glăsuiește astfel: „destule chemări străine au clocotit în urechile voastre! Ați luptat destul pentru pajura vicleană împărătească dela Viena care v-a amăgit. Și ați vărsat peste măsură de mult sângele vostru pentruca să îngrășați pe grozii și stăpânii voștri dela Budapesta! Și pentru toate acestea cu ce v'au răsplătit ei în schimb? V'au ușurat poate sarcinile și v'au împușinat dările? Dimpotrivă. V'au cruțat școlile și bisericile? Știți ce s'a întâmplat în primăvara anului trecut. Acasă v'au bătut și schingiuit, soțiile vi le-au lăsat să flămânzească, copiii vi i-au chinuit și batjocorit, iar asupra acelora cari mergeau să apere hotarele acestei patrii ticăloase

au îndreptat tunurile proprii și-au tras fără milă în carne vie, pentruca să-i sfârșească mai curând.

Când fu jalea mai mare însă și des-nădejdea mai cumplită, mântuirea s'a arătat în totă puterea ei. Sugea bälaurul unguresc sângele nostru, dar iată atunci și Făt-frumosul visurilor noastre răsări pe culmile Carpaților cu spada strălucitoare. Și-am tresărit de bucurie văzând fața lui și simțindu-i suflarea-i caldă. L-am zărit, a venit, ne-a mântuit! Brațul său vânjos a retezat dintr-o lovitură cele 99 de capete de bälaur. Ne-a lăsat însă și nouă unul ca să-i facem singuri seamă, așa, cum să zic, pentruca să ne putem săra inima cum se cade! Și capul acesta se mișcă și urlă îngrozitor, și icnește cum n'a icnit nici odată. Ce face ungurul? Simte că se prăpădește, afurisitul, și-și face de cap. A pus gând rău, să ne sece din rădăcină și să ne uște poro-dița ca să nu putem înfăptui în veci România-Mare. Dar pentru-ce atâta vorbă? La *Soborșin*, la *Ciucea*, la *Țiganea*, la *Aleșd* ungurul și nemernicul de săcui taie și spânzură. Zeci și sute de oameni ne-au prăpădit, măcelărindu-i, ciungărindu-i și arzându-i de vii. Și sufletele acestor oameni fără noroc, urcându-se la cer, strigă după ajutor: veniți că ne prăpădesc! veniți că ne prăpădesc! Iar glasul lor l'am auzit și ne-au podidit lacrimile“ . . .

Veniți deci flăcăi! Incingeți-vă coapsele și la datorie. Patria noastră română vă chiamă. Consiliul dirigent din Sibiiu prin graiul dlui prim-ministru Dr. Iuliu Maniu vă strigă să vă impliniți cea mai sfântă datorie. Să tăiam și capul cel din urmă al bälaurului. Să-l lovim la mir, dar așa cum ne pricepem noi, coala, ardelenește. Cu mic și mare înainte! Pământul udat cu sângele părinților și copiilor noștri, ne chiamă să-i apărăm. Să-i ascultăm deci glasul. Alătura de oștirea înțeleptului rege Ferdinand, alergați cu toții, să dăm și cea din urmă lovitură bälaurului care ne înveninează. La Brașov, la Cluj, la Alba-Iulia, veniți, veniți, fiecare acolo sună trimbița.

Flăcăi ai Ardealului săriți întru apărarea și mântuirea adevăratei noastre patrii românești!

Aviz.

Vestim pe onorații noștri cetitori și abonați că ne-am schimbat locuința și-i rugăm ca de aici înainte ori-ce ne-ar trimite, abonamente ori scrisori, să le adreseze așa:

„Gazeta Poporului“ în Sibiiu (Nagyszeben), strada Urezului 41.

Noua noastră locuință se găsește, cum vîi dela gară, pe mîna dreaptă, față'n față cu biserica Ursulinelor.

Mântuirea Bănătului!

Paris, — Agenția Havas vestește din Paris dela conferența de pace următoarea veste deosebit de îmbucurătoare:

Brătianu, care a cerut Vinerea trecută pe seama României Bănatul, ieri a vestit conferența de pace că ce fel de ținuturi pretinde să le capete și anume: *Bucovina*, *Basarabia*, *Ardealul* și *Dobrogea*. Presupunând că soartea acestor ținuturi va hotări-o conferința de pace, Brătianu a cerut ca Bănatul și Ardealul să fie ocupate de trupe aliate pentruca să fie împedecată răspândirea bolșevismului. La sfârșit comisiunea conferinței a hotărit ca Luni să fie aleasă o comisiune de specialiști, care se va întruni în Paris ca să cerceteze problema românească. În comisiunea aceasta fiecare putere mare va avea câte doi împuterniciți.

Precum ne vestesc telegramele cele mai noi sârbii siliți de francezi au început să golească Bănatul. Locul lor îl vor ocupa trupe franceze și române. În chipul acesta dreptate se apropie și de noi. Dar pentru ca să vină trebuie să fim tari și să ne formăm o armată puternică. Dreptatea trebuie apărută și păstrată cu arma.

Armata română la casa lui Avram Iancu.

În dimineața zilei istorice din 17 Ianuarie se părea că trăim iar în loagărul lui Iancu. Des de dimineață răsună de pe toate dealurile „tulnicul” din 48. Din toate văile, pe toate cărările răsăreau oameni și se auziau strigăte; părea că iarăși s'a dat semnalul de primejdie „vin unguri” și să scoală moșii noștri să-și apere cuibul.

Dar acum semnalul era de bucurie că „vin românii.”

La „casa Iancului” aștepta tot poporul pe cei demult doriți.

Iată să apropie! S'aude goarna „română”. Răsună tulnicele noastre. Glasul lor s'a înfrățit, ca să strige împreună bucuria și desrobirea munților noștri. Maiestos sosește căpitanul Bordan cu compania vân.

Între urale nesfârșite încunjură casa lui Iancu și se postează în fața ei.

Părintele Iosif Trifa din Vidra de sus rostește următoarea vorbire de primire, care a mișcat inimile celor ce erau de față.

„Bine-ți venit la noi! Bine-ți venit aici în cuibul acesta de eroi, de vulturi și de mucenici! Bine-ți venit la locul acesta sfânt, unde de mult vă chemăm istoria să veniți ca să aduceți dreapta răsplată pentru jertfele și suferințele din 48 de și atunci încoace.

Muntenii noștri, moșii noștri, au mai așteptat odată aici cu adunare și poartă de primire ca să le vie o răsplată a credinței și vitejei lor. La anul 1850 un împărat mincinos — pentru care ei se luptaseră — trimise vorbă că vine la noi. Și bătrânii noștri de atunci au ridicat pe locul acesta măreață poartă de primire, frumos alcătuită din ciubere, donițe și brazii. Și împăratul trecând muntele nostru Găina, a ajuns aici, unde, ca Irod din evanghelie, în toate laturile căuta pe Iancu. Dar Iancu atunci n'a fost acasă. Căci bine știa el că împăratul îl mințise și n'aduce resplată pentru jertfele neamului său, ci aducea în buzunar un rang cătănesc și o medalie strălucitoare. Iancu aștepta dreptate pentru neamul său. Astfel poarta de atunci s'a spart cu amărăciune. Împăratul plecaseră îndărăpt pe calea minciunii pe care venise — iară Iancu, sermanul nostru Iancu — văzându-și zdo-

bite planurile de mărire ale neamului său, a plecat și el zdrobit în lume.

În pribegiile lui a cântat în fluier durerile și suferințele unui neam fără noroc. În fluierul lui plângea credința batjocorită, jertfa nerăsplătită a moșilor noștri.

Urmașii celor ce-și lăsară capetele și oasele pe la Fântânele și Abrud și nu putură să între cu arma în cuibul nostru, se năpustiră asupra noastră cu slujbași aspri și sălbatici, cari priveghiiau neîncetat ca aici — în lagărul lui Iancu — lanțurile să fie mai strânse, loviturile să fie mai aspre ca ori unde. Era vorba că „munții noștri aur poartă”. Aurul și toate bunătățile și ostenele noastre ni le furau și mâncau ei, iar sârmanilor noștri moși nu le rămase altceva decât să plece ca Iancu în lume, să umble „din poartă 'n poartă” după pânea vieții.

Fraților! În această sfântă și mare zi iarăși ne-am strâns aici și am ridicat poartă de primire. Prin poarta din 1850 a intrat minciuna, batjocorirea credinței și jertfelor noastre. Prin poarta de azi a intrat bucuria, mântuirea, desrobirea noastră. Prin poarta de azi a intrat toate așteptările, toate nădejtile, toate visurile noastre. Prin poarta de azi intră în sfârșit și dreapta, deplina răsplată a jertfelor din 48.

Bine-ți venit la noi, solie dragă și sfântă, pe care de mult cu dor v'am așteptat. Spuneți, fraților, regelui vostru și al nostru, regelui tuturor românilor, (trăiască regele Ferdinand!) spuneți că Iancu acum a fost acasă. Spuneți că între buciune de bucurie „regele munților” noștri, a dat azi în seamă munții lui, țara lui. Spuneți că ați aflat aici un popor chinuit de asupritorii de ieri, dar tot așa de mândru și viteaz ca oștenii și lăncerii lui Iancu. Spuneți că ne-ați văzut în această zi istorică plângând de bucurie, de bucuria desrobirii noastre din jugul străinilor! Spuneți că s'au înfrățit în sfânta zi de azi pe veci moșii cu dorobanții, dacia cu latinii și că în aceasta zi de unire toți munții noștri au răsunit:

Trăiască regele nostru Ferdinand! Trăiască regina Maria! Trăiască România-mare!

Părinte sfârși în strigătele de bucurie ale poporului. Frumos și avântat a răspuns căpitanul Bordan.

Nu află cuvinte de mulțămintă Tatălui

de sus că ne-a învrednicit — după suferințe de veacuri — să ajungem această sfântă și mare zi. În vredniciți de Dzeu și trimiși de regele Ferdinand, venim aici la locul acesta sfânt. Venim de pe plaiurile lui Ștefan Vodă aici în țara altui „Vodă”. Calea de azi a trecut prin biruința și jertfele dela Mărășești, Mărești și Oituz unde armata română a frânt oștile kaiserine. Azi ne vedem toate nădejtile împlinite: înfrățirea tuturor Românilor sub sceptrul și coroana viteazului rege Ferdinand.

Frumoasa vorbire a fost acoperită cu tunete de aplauze.

Se face defilarea, se dau onorurile militare convenite casei în care a șezut odată un „rege”.

Părintele Gregoriu Nicola din Vidra dă în seamă armatei române casa ca pe un scump tezaur al neamului.

Cu jurământ sărbătoresc că vor apăra moștenirea lui Iancu o ia viteazul căpitan în primire.

S'a făcut părăstas întru pomenirea sufletului lui Iancu. Răsună dealurile și stâncile de salve și strigăte de bucurie.

În casa Iancului se întinde o masă și în această bucurie par'că și Iancu ospătează cu noi la un loc . . .

După masă moșii și dorobanții, au întins o horă, în semnul înfrățirii noastre pe veci în România-mare.

Desugăina.

Ungurii să-și tragă seama.

În timpul din urmă tot mai adeseori și tot cu mai multă îndârjire ungurii încearcă să ne amărăscă sufletul. Pentru de a ne ponegri în fața conferinței de pace dela Versailles, că noi românii suntem un popor sălbatic care nu merită să ne înfrățim idealul nostru național, ei ne aruncă în cărcă fel de fel de fapte grozave, cari nici nu ne-au trecut vre o dată prin minte. Apoi ne amenință că vreau să ne atace cu armele, că se pun în grevă, că plănuiesc năsbății de tot soiul.

În vederea acestei nebunii ungurești Marele Cartier General al armatei române publică următorul comunicat de mare însemnătate:

Scrisoare din războiu.

Aceasta carte draga mea
Soție, dela mine
Primind-o, bine s'o păstrezi
Și'n sân s'o porți cu tine.

Că nu e carte-așa în vânt
De petrecut, soție:
E testament, prin care-ți las
A mea avere, ție!

Anume după moartea mea
Pământurile mele
Și vii, și toate ce am eu:
Să fie ale tale . . .

Iar tu în schimb cât vei trăi
Să nu ți fie alene
În fie care an să faci
Lui Niculai pomene:

Apoi la cei săraci și goi
În dar le dă bucate,
Și șapte liturghii să 'mparți
La popi, în șapte sate.

De una însă te mai rog
Să nu fii întristată
Și iartă-mă soția mea
De ți-am greșit vre o dată!

Că eu simțesc că n'ajung viu
O altă dimineață:
Fiindcă'n toată clipa stau
Cu moartea față'n față.

Și rău ce'mi pare nu că mor,
O moarte tot mi dată:
Imi pare rău că n'am trăit
Mai mult noi laolaltă.

Și ce frumos am început
Cu traiul, tu ții minte,
Și câte planuri ne urzeam
Pe zeci de ani 'nainte.

Ci iată cum se prăbușesc
De-acum pentru vecie
Acele planuri și nădejdi
Iubita mea soție.

E înzadar poate așa
Ni data, cine știe,
Ca eu să mor, tu să trăiești
Trudită și pustie . . .

Și cine-o ști, dac'o să mor
Cu popi vor să mă 'ngroape?
O cum nu ești tu scumpa mea
De mine mai aproape!

Nu te'ntrista cât vei primi
Tu vestea morții mele,
Ascultă-mă, nu mă boci,
Purtând haine de jele.

E de prisos să jeluiești
Un vis care dispare,
Că lumii ce o să-i pese atunci
De jalea ta cea mare?

O dacă-i ști iubita mea
Ce chinuri mă'npresoară
Acum când scriu și gândul meu
Trudit la tine sboară . . .

București, 29. Marele Cartier general din București a dat următorul comunicat: România deplin încrezătoare în aliații săi, bazată pe tratatul său de alianță din 1916, și pe drepturile sale etnografice, este hotărâtă a aduce la îndeplinire cu orice preț, hotărârea antantei, de a ocupa cu trupele sale liniile indicate de aceasta în Ardeal.

România va considera ca o provocare din partea Ungariei și va răspunde cu energie dacă Ungaria va mai repeta faptele dela Ciucea și dela Șoborșin, și răspunderea va cădea asupra inamicului.

În același timp, în interiorul zonei ocupate, s'au luat toate măsurile pentru asigurarea ordinii, iar grevele puse la cale de guvernul unguresc, vor fi imediat liniștite, răspunderea căzând tot asupra guvernului unguresc, contra căruia avem acum toate probele, că e făuritorul grevelor dela Petroșeni, căi ferate și dela Cluj, aruncând aci milioane de bani falși, care depreciază din ce în ce cursul coroanei, așa că ea va ajunge să se vândă cu kilogramul.

(Ag Dacia).

Francezii ocupă Bănatul.

Craiova, Ianuarie. — Nu de mult au sosit în orașul nostru d-nii maiori Botto și locotenentul Luigi Bianchi de la comandamentul militar italian din Vidin.

Stând de vorbă cu noi, ne-au spus că Bulgaria a fost ocupată de către trupe italiene. Fostele trupe de ocupație franceze din Bulgaria au plecat spre Bănat, spre a lua locul trupelor sârbești. (Univ.)

Valoarea coroanei în Ardeal.

— Ce spune d. Vlad, șeful parlamentului finanțelor? —

Sibiu — O mare întrebare care preocupă azi toată lumea de aci, e și aceea a valorii reale a coroanei și a viitorului ei cu totul nesigur. E ușor de presupus câte interese se leagă strâns de această afacere; iată pentru ce am crezut nimerit să cer unele lămuriri celui mai îndreptățit bărbat de stat d. A. Vlad ministrul de finanțe al Ardealului. D-sa a binevoit a-mi da următoarele informațiuni:

Mă doare că eu mor pe aici
Și tu rămâi de mine,
Dar Dumnezeu e bun, și el
Griji-va și de tine.

Acuma te sărut cu dor
Și drag, scumpă soție,
Și această carte-am scris-o eu
Pribeag în țări străine.

Aici sfârșesc scrisoarea mea
Un glas de tun mi-o curmă,
Și astă carte ce-o trimit
E poate cea din urmă.

Nicolae Vlad
infanterist din Cărpiniș.

Onorată Redacție a Gazetei Poporului!

Soția infanteristului Nicolae Vlad din Cărpiniș, decorat cu medalia de arg. cl. II., mort în luptă lângă comuna Scurăț în Rusia la 15/IX 1915, m'a rugat să vă transmit următoarea poezie, trimisă din război de bărbatul său, — spre publicare.

Ioan Popa, proprietar.

— „Părerea mea e că valoarea unei coroane e sub 50 bani. Până la 1 Ianuarie se aflau în curs vreo 35 miliarde coroane, față de 18 miliarde la finele lui 1917. Într'un singur an, prin urmare un spor de sută la sută, pe când acoperirea lor nu numai că n'a crescut de loc (era sub un miliard) dar se dă ca sigur că a scăzut deodată cu prăbușirea monarhiei. Apoi datoria publică a fostei împărății fărâmițate este de încă 150 miliarde, iar mașina de tipărit coroane merge mereu, ceea ce va face desigur ca valoarea lor să mai scadă curând.

„Spre a se împiedica însă ca populația de aci să sufere prea mult de pe urma acestui fapt și spre a se opri îngrămădirea banilor românești aduși mai cu seamă de armată ar fi foarte nimerit ca la noul împrumut făcut înăuntru țării ce-l va începe Statul, să contribuie și țările unite, subscriind în coroane, pe cursul de azi. În modul acesta trebuințele administrației de aci și ale armatei de ocupație s'ar putea acoperi prin coroane și întru cât s'ar subscrie sume mai mari, restul s'ar putea păstra spre a se plăti partea din datoria publică a fostei monarhii ce va trebui să cadă asupra Statului român.

„Astfel numai, s'ar putea împăca atât interesele Statului cât și acele ale cetățenilor“.

Cererile României Mari recunoscute de guvernul italian.

Paris. — D. Sonnino, ministrul de externe al Italiei, răspunzând la o scrisoare trimisă de președintele Consiliului Național al României Mari, spune între altele: „Scrisoarea ce mi-ați adresat la 19 Noemvrie, îmi dă prilej să vă tâlmăcesc adâncă dragoste a guvernului și poporului italian pentru îndreptățitele cereri ale poporului român. Italia a văzut în totdeauna patriotismul și nobila jertfă a României pentru liberarea românilor de sub jugul dușman și pentru biruința dreptății și libertății în lumea întreagă. Guvernul italian având puternice cauze istorice spre a recunoaște drepturile poporului și națiunii române în îndreptățita sa cerere pentru unirea cu patria mamă, va intra în legătură cu Consiliul Național, asigurându-l de toată dragostea sa.“

Parastasul dela Turda.

În ziua de 24 Decembrie v. în ajunul Crăciunului s'a făcut parastas pe locul de lângă Turda unde a fost ucis mișelește marele Voevod Mihai Viteazul. Trupele române aflătoare în Turda, popor mult din satele din împrejurimi, în frunte cu preoții lor, în aceea zi s'au adunat în număr ca la 10 mii, ca să sărbătorească amintirea viteazului Domn care pe timp scurt izbutise să înfăptuiască unirea tuturor românilor. La altarul ridicat din brazi au slujit parastasul 5 protopopi și 8 preoți și patru coruri a dat pe rând răspunsurile la sfânta slujbă. Protopopul I. Murășanu a mulțumit lui Dumnezeu că la învednicit să slujască cel dintâiu parastas pe pământul în care zace îngropat trupul neprohodit al marelui Domn român. Colonelul Calmuțchi a vorbit în numele armatei române, arătând fericirea celor ce a luptat la Mărășești, de-a fi venit la locul de odihnă

al Voevodului care a purtat în sufletul său visul de unire al neamului românesc; a încheiat cu trăiască regele Mihai al II. și Dinastia română! Advocatul Dr. Valer Moldovan a jurat împreună cu întreg poporul, că vor apăra cu ori-ce jertfe moștenirea lui Mihai, eliberată de sub robia străinilor, iar dl. Dr. Pătăceanu a tâlmăcit mulțimei însemnătatea zilei și faptele mărețe ale eroiului ce-și doarme somnul de veci pe câmpia Turdei. După ce s'a jucat cu însuflețire hora unirii, mulțimea s'a împrăștiat, sat după sat, la căminurile sale.

Nimic cu guvernul din Budapesta.

Dr. Vasile Goldiș, șeful resortului cultelor, a dat autorităților bisericesti o circulară, prin care le aduce la cunoștință, că în toate afacerile bisericesti, școlare și culturale din cuprinsul teritoriului unit acum definitiv cu România, orice legătură cu guvernul republican maghiar din Budapesta trebuie să o rupă și toți cei avizați la sprijinul și îndrumarea consiliului nostru dirigenți în asemenea afaceri au să se adreseze în viitor către „resortul cultelor și instrucțiunii publice“ a consiliului diriguitor din Sibiu, strada Poplăcii.

Românii din America și unirea cu Ardealul.

Am fost între cei dintâi, care am arătat la timpul său în „Gazeta Poporului“ uriașele eforturi propagandistice desfășurate de maghiari în tot cuprinsul americăii. Cu milioanele mituirei într'o mână și cu minciuna într'alta, agenții maghiarismului au încercat să ia cu asalt redacțiile ziarelor și cercurile politice americane spre a câștiga cât mai multe simpatii pentru cauza ungară.

Împotriva acestei acțiuni, românii transilvăneni din America, împreună cu o ceată întreagă de intelectuali americani au luat o hotărâtă poziție de luptă. După informațiunile culese din cele mai autorizate izvoare, românii au înaintat Casei Albe un memoriu documentat, arătând uneltirile ungarilor și cerând sprijinul lui Wilson în realizarea dorințelor îndreptățite de alipire definitivă a Ardealului la țara mamă.

Declarația de unire de la Alba-Iulia a provocat a extraordinară însuflețire în centrele locuite de colonii românești.

Au fost grandioase întruniri naționaliste urmate de impozante manifestațiuni pe străzi, în orașele: New-York, Boston și Filadelfia. Toate Ziarele românești, au închinat numere întregi unității naționale a românilor.

Mulți din românii stabiliți în America își vând afacerile și averile spre a se întoarce în țara de origină, ajunsă acum România-mare.

Cererea alcătuită de femeile franceze conferinței de pace.

Lyon, 10. — „Petit Parisien“ publică o petițiune a femeilor franceze, trimisă conferinței păcii, în care se spune: În ciuda celor mai însemnate legi omenești, mii de femei și de copii din diferite părți ale societății, au fost batjocorite, supuse unei înjositoare umiliri ca și sclavii. Femeile din

Franța și din țările aliate, vin cu inima sângerată în fața congresului păcii, cerând dreptate în numele surorilor chinuite. Pentru împiedecarea unor astfel de fapte pe viitor, cerem ca acei cari au ordonat și îndeplinit asemenea fapte, să fie judecați ca și criminalii ordinari“.

Barbariile Ungurilor.

Presa ungurească și agențiile telegrafice ungurești au pornit în zilele din urmă o adevărată campanie de calumniare a poporului românesc și a armatei române. Se pare că guvernul maghiar s'ar împăca cu toți dușmanii cari îi încunjură, dar ei n-ar putea să uite niciodată Transilvania, pe care au stăpânit-o vreme atât de îndelungată fără de nici un titlu de drept. De aceea făuresc armele cele mai rafinate cu scopul de a distruge organizația de stat a românilor din Transilvania și de a-i pune gri în fața străinătății. Mai întâi au încercat să clătească temeliele statului român prin o întinsă propagandă bolșevistă, apoi când aceasta a dat greș, lovindu-se de cuminența politică și simțimentele naționale ale țaranului român, au pus la cale o grevă a tuturor funcționarilor și muncitorilor maghiari din Transilvania. Nici aceasta n'a reușit. În fine publicistica ungurească a apelat la cel din urmă mijloc de apărare inventând cele mai neauzite fărâdelegi, pe cari le pune în socoteala armatei române. Adevărul însă este cu totul altul și în lumina lui vom încerca și noi a-l espune aici.

Decând a ocupat armata română linia de demarcațiune care i-a fost dată de către puterile antantei, bandele săcuesti și trupele ungurești cari mai înainte își aveau cvartierul general în orașul Clujului, s'au retras către Oradea-mare. Teritoriul dintre Cluj până la Oradea-mare, pe ori care linie ai vrea să traversezi, e un teritor curat românesc. Satele de aici sunt impopulate aproape numai cu români. Trupele ungurești în retragerea lor au ținut să jefuiască și să prădeze aceste sate, maltratând în tot chipul populația. Insuși faptul că trupele aceste nu sunt trupe regulate, ci numai niște bande organizate pentru jaf cu invoirea guvernului unguresc, arată îndeajuns primejdia la care erau espuse comunele românești. După ce s'a oprit armata română, luând poziție dincolo de Huedin, bandele săcuesti s'au retras spre Zălau, spre Oradea-mare, și spre Sătmar. În săptămâna trecută apoi ele s'au întors din nou dela Oradea-mare, cu intenția ca să atace patrulele române și să maltrateze comunele românești neocupate. Astfel s'a introdus din nou în acest ținut teroarea maghiară care ne-a sugrumat în anii din urmă. Iar satele românești au fost date pradă bandelor organizate pentru jaf și omor. Mai ales 3 comune au fost maltratate în modul cel mai neomenesc, aceste comune sunt Ciucea, Bologa (Sebesvár) și Poieni situate la marginea comitatului Cluj, în cercul Huedinului. În comuna Bologa săcuii s'au făcut intrarea în 2 Ianuarie, după ce au revărsat asupra comunei o ploaie de foc din puști, mitraliere și tunuri. Oamenii din sat s'au refugiat dinaintea lor și atunci săcuii au început să bată femeile și copiii rămași acasă și să jefuiască tot ce au găsit de preț în comună. Șase țărani cu căzut jertfă acestui banditism și anume Teodor

Potra, Ioan Drezda, Simeon Panantas, Dimitrie Baciu, Gavrilă Urs și femeia Maria Potra cari au fost uciși în modul cel mai barbar! Pe lângă ei o mare mulțime de răniți au să sufere pe urma maltratării lor nemaipomenite. Când în 25 Ianuarie unități din armata română au intrat în Poieni și Bologa, au găsit cadavrele bieților nenorociți mutilate de săcuii barbari, zăcând neîngropate!

Comuna Ciucea au atacat-o bandele ungurești în 20 Ianuarie s. a. 100 de săcui armați cu mitraliere și cu granate de mână au atăcat comuna, pușcând asupra oamenilor fără de nici un rost: 3 morți și 8 răniți au căzut jertfă acestui atac.

În 29 Ianuarie urgia lor s'a descărcat asupra comunei Egeriște unde au omorât un om și au rănit 3.

Pentru ca să arătăm gradul de cultură al acestor barbari, vom descrie pe scurt actul de brutalitate săvârșit de ei în comuna Poieni în ziua de 2 Ianuarie. În aceea zi adevărate cete din armata regulată ungurească și bande de săcui năvălind în sat au prins pe sublt, George Tamaș invalid cu brațul amputat și l-au târât cu ei. Sub cuvânt că e român spurcat l-au dus până la marginea satului, unde desbrăcându-l l-au înfundat în o groapă pe care i-au săpat-o atunci. Incetul cu incetul i au astupat cu pământ și petrii corpul în pământ, și întrebându-l că mai vrei România mare îl împungeau neconținut cu baioneta. Când au isprăvit cu lucrul acesta, așa în cât bietului sublt. nu ise vedea decât capul din pământ, atunci sălbaticii săcui au adus la

groapă pe părinții tânărului în fața cărora apoi l-au împușcat.

Că aceste fapte nelegiuite nu sunt născociri o dovedește împrejurarea, că ele au fost constatate și de generalul francez Patey, care a primit raport oficial despre el cu ocazia petrecerii sale în aceste părți, precum și de ancheta făcută de căpitanul francez Caire, atașat militar al legățiunii franceze din București care a cercetat toate aceste sate și a luat fasiuni dela martori oculari.

Știrile mai nouă ne vestesc că bandele săcuesti s'au aruncat și asupra ținutului Oradea Mare și Beiuș și sub cuvânt că desarmează gardele naționale române comit cele mai mari banditisme.

După ce s'au încredințat ungurii că procedeul din marginea Bihorului a terorizat populația românească din ținutul acela, ei au pus în aplicare aceeași metodă și în comitatul Aradului pe cele două linii ferate cari duc în Ardeal: către Zam și către Brad. În 26 Ianuarie un tren militar cu 700 soldați 16 mitraliere și un tun de 7.5 cm. a venit din Budapesta și începând din Arad până la Ilteu a desarmat și a alungat toate gardele naț. rom. Retras în aceeași zi din Arad în 27 Ianuarie s'a întors din nou, răspândind prin toate satele românești groază.

În chipul acesta populația românească din comitatul Arad, Bihor, Sălaj și Sătmar este expusă maltratării neumane a acestor călăi sălbatici cari i-și îndeplinesc opera lor cu consimțământul guvernului unguresc care le pune la dispoziție arme, bani și toate mijloacele de comunicație.

Vești felurite din țară și străinătate.

Budapesta. Toate gazetele ungurești din Budapesta publică noi amănunte mincinoase despre pretinsele atrocități ale românilor cerând răspândirea lor în străinătate. Gazetele au început o mare agitație împotriva Ardealului.

Dela conferința de pace din Paris să vestește prin radiotelegramă că chestiunile coloniilor germane precum și alte întrebări vor provoca mari și îndârjite lupte. Tot de aceste întrebări să ține pretenziunile Italiei la țărmarul mării Adriatice, precum și la ținuturile pe cari Francezii le cer dela Germania, precum și toate întrebările cari privesc peninsula Balcanică. Ministrul Pichon a spus în comisiunea camerei că din cauza primejdiei bolșeviste în Germania, după toate semnele, conferința de pace generală va fi chemată mai repede de cât se crede.

Conferința a adus hotărâri multumitoare cu privire la întrebările care privesc mai de aproape pe cehi și pe poloni. Teritoriile asupra cărora e neînțelegere vor fi ocupate de trupele antantei. Amândouă părțile au spus că recunosc hotărârile antantei asupra ținuturilor industriale cehești.

La dorinta Italiei afacerea teritorială definitivă a fost amânată de a fi rezolvită pe deplin. Anglia sprijinește mult pe Wilson în acele păreri ale sale cari spun că nu îngăduiește nici o anexiune. Ședința de Marți a fost foarte neliniștită deoarece Wilson a vorbit foarte limpede.

Ce despăgubire cere Belgia?

Rotterdam. Belgia cere despăgubire pentru stat 15 miliarde franci și totatăta pentru pagubele suferite de cetățeni.

Bolșevici arestați.

Berlin. În Kowno au fost arestați 3 oameni, cari voiau să ucidă nu numai pe comandantul poliției politice din Kowno, ci pe toți bărbații conducători ai Germaniei de răsărit și să nimicească stațiunile telegrafice. Joffe a spus în gazeta „Pravda“ că comuniștii germani așteaptă ca trupele sovietului să treacă peste hotarul german, pentru ca să continue revoluțiunea spartacistă întreruptă.

Ce vor face Bulgarii?

Praga. Colaboratorul gazetei „Narodni Listi“ a avut o convorbire cu Cernai Kozak, președintele sfatului național ceh din Sofia, care a spus că prin intrarea lui Stambulinski în guvernul lui Teodorof, s'a consolidat situația politică în Bulgaria. Stambulinski este exponentul principal al acelu curent care pretinde alipirea la Iugoslavia, chiar cu jertfirea independenței de de stat, a Bulgariei. Situația în Bulgaria s'a îmbunătățit deocamdată considerabilă. În mine lucrează mai mult de 2000 muncitori. Reservele de bucate sunt de fapt mici, cu toate aceste însă aprovizionarea populațiunei este multumitoare. Grâu a sosit din America și din Rusia și situația po-

litică începe să se consolideze. Italia a trimis în Bulgaria o legătuine.

Conferența socialiştilor din Berna.

Praga. Telegrama sosite aici spun că la conferința din Berna s'au discutat amănunțit chestiunile teritoriale, cu prilejul căreia delegații maghiari au înaintat un protest în contra ocupării ținutului unguresc de către cehi și români. Delegatul Nemezc a cerut ca chestiunea aceasta să fie tratată numai după sosirea delegațiilor englezi și francezi, a lui Ramsai Macdonald și a lui Troelstra, președintele partidului social-democrat. Huismans a propus ca pentru constituirea prealabilă în afacerea chestiunilor teritoriale să fie trimisă o comisiune. Această comisiune mare, în care fiecare națiune se participă își va avea împuternicitul ei, va trimite apoi din mijlocul ei o comisie de redactare.

Ce fac Ungurii în Italia?

Lugano. Unii dintre trimișii lui Károlyi Mihai, a sosit în Roma ca să îndrepte interesul cercurilor politice italienești asupra Ungariei. Delegații s'au și sfătuit cu mai mulți politicieni, spunând că interesul Italiei este ca Ungaria să nu fie împărțită și să fie aruncată de pradă vecinilor ei lacomi. Ungaria recunoaște caracterul italianesc al orașului Fiume, iar dacă guvernul nu s'a exprimat încă în înțelesul acesta până acuma, cauza este că nu s'a dat ocazie încă pentru a lua o astfel de atitudine. Hinterlandul natural al orașului Fiume este Ungaria, iar comerțul unguresc, fără Fiume ar bancrota. Pe de altă parte Ungaria ar fi o piață bună pentru Italia și pentru desfacerea materialului brut.

Cât de mare va fi Jugoslavia?

Berna. Ministrul Passici s'a exprimat aici că teritoriul Jugoslaviei va fi cel puțin de 250 mii kilometri pătrați, numărul locuitorilor de 13 milioane și jumătate, între cari 12 milioane de slavi 500,000 români 450,000 maghiari, 450,000 nemți, 70,000 evrei.

Declarația de război a Ucrainei.

Viena. Ucraina a declarat război Poloniei și Rusiei mari. Din partea legătuinei ucrainiene a fost confirmată vestea declarației de război în mod oficial la gazeta „Neues Wiener Tageblatt“.

Cehii se retrag.

Budapesta. Cehii au început retragerea. Orașul Ipolyság este în mâinile ungarilor. Din Kassa o parte a cehilor s'a retras. În locul lor vin Italianii. Conferința de pace a trimis delegați la Teschen ca până la hotărârea conferinței de pace să asigure funcționarea pacinică a minelor dinpreună cu cehii și cu polonii.

România și Sârbia.

Paris. Președintele Wilson, ministrul Angliei, Franciei și Italiei precum și delegatul Japonesei, în ședința de azi a conferinței, au ascultat acel expozeu, care a făcut cunoscut părerile și interesele României și Sârbiei cu privire la Banatul timișan. Guvernul român a fost reprezentat prin Brătianu și Mișu, iar guvernul sârb prin Vesnici, Pasici și Trumbici. La cea mai

apropiată ședință se vor trata toate chestiunile privitoare la pretenziunile de teritor față de Germania și chestiunile balcanice. Comisiunea Ligei popoarelor își va începe ședințele Luni în palatul prințului Murat. La aceste ședințe se vor alcătui propunerile cari vor fi aduse la conferința de pace plenară care va hotări și despăgubirea de război care va plăti-o Germania. Gazeta „Corriere della sera“ scrie că Italia a renunțat la țermurul dalmatin.

Wilson apără și pe centrali.

Paris. — Wilson pretinde în modul cel mai hotărât ca să fie chemate la conferința de pace și puterile centrale și anume cel mai târziu până la sfârșitul lui Martie, când Wilson se va întoarce la America. Ordinea în care vor fi chemate, este următoarea: Germania, fosta Austrie, Ungaria, Bulgaria și la urmă de tot Turcia.

Lupta pentru Banat.

Paris. O comisie din 10 membri a puterilor mari a examinat problema balcanică și s'a ocupat totodată și cu deosebirea de păreri sârbo-română asupra Banatului și orașului Temișoara. De prezent trupe franceze țin ocupat acest teritoriu. Din punct de vedere etnografic populațiunea este foarte amestecată. Chestiunea Banatului este singura în care există neînțelegere între români și sârbi. Brătianu și Mișu pretind întreg Banatul și se întemeiază pe contractul încheiat în August cu Franța, Anglia și Rusia, care promiteau României pentru intrarea ei în războiu alipirea întregului ținut dintre Tisa și Mureș. Celălalt punct de vedere îl înfățișează vesnici care bazat pe dreptul națiunilor pretinde acea parte a Banatului, unde sunt mai mulți sârbi și români. Vesnici pretinde hotar sigur între Dunăre și Mureș și totodată, vrea să fie seamă de dorința locuitorilor. Este indispensabil să facă o rectificare a graniței pentru apărarea văii Moravei, pe unde a fost atacată Sârbia în anul 1915. Este fără îndoială că între cele două puncte de vedere atanta va reuși să găsească o înțelegere care va ținea seamă și de împrejurările etnografice. O hotărâre definitivă nu s'a adus încă. Comisia conferinței de pace va asculta pretenziunile delegațiilor români cu privire la Basarabia. Delegații au ascultat expozeul care face cunoscut vederile româniei și ale Sârbiei privitor la Banat. Guvernul românesc este reprezentat prin Brătianu și Mișu, iar cel sârbesc prin Pasici și Trumbici.

Ministrul nostru Erdélyi atacat.

Budapesta. Guvernul a hotărât, ca față de declarația Ioan Erdélyi va clarifica rolul acestuia din Budapesta. Guvernul îl provoacă pe Erdélyi să arate actul său de acreditare, pentru că România cu care suntem în relațiuni de inimizitate, nu poate avea în Budapesta un ministru. Erdélyi înainte de aceasta a avut rol ca reprezentant al consiliului național român din Ungaria. Înainte de aceasta cu câteva zile oficianții orașului Budapesta au denunțat primarului că Erdélyi, care a fost în serviciul capitalei, încă nu a renunțat la slujba sa, și că ia și acum lea. Oficianții protestează ca să rămână și pe mai departe în serviciul capitalei un astfel de om, care servește în același timp și un stat inamic.

Din lumea mare.

Cele mai mici republici din lume.

În Europa sunt și astfel de state pe cari nu le găsim în geografie și cari nu sunt subordonate încă nici unui stat vecin, fără sunt state libere, independente. Așa e: Șesul Salans care e așezat în hotarul Franciei de Sud. Câțiva păstori și lucrători în băile ce sunt în dealurile din jur, sunt locuitorii acestei minunate republici, pentru care nu trebuie să-și sfarme capul nici un diplomat.

În acest stat în miniatură nu e poliție, nu sunt oficianți și nu sunt dări.

În Trentinul Sudic asemenea este un stat „barbăcot“ cu numele: *Val de Veltino*. Să vede că atât Italia cât și Austria la încheierea convențiilor au uitat cu totul de acea părticică de pământ, care din Austria o putem ajunge printr'o prăpastie înustă, iar din spre Italia e imposibil de ajuns. Aici locuiesc aproximative 600 oameni, în șase sate. Aceștia nu cunosc poliția, oficiu și n'au nici guvern.

Locuitorii sunt cărbunari, și după ce atât în Austria cât și în Italia pot lifera cărbuni fără de a plăti vamă, nici nu să sfarmă cu aceea că propriamente unde să țin. Daraverile și-le ncredințează preotului, care e unicul for la ei.

Caut o covăcie

cu toate unețele spre cumpărare. Adresa
Tonel Hampu, Szekesdeak, n. p.
Ladamos. 121 1—1

Publicațiune.

Foștii coloni din comuna Sărata dau în arândă pășunatul de munte numit „Valea Sărata“ pentru vara anului curent, în ziua de 12 Februarie st. n. la 1 ora p. m. în cancelaria comunală. Fără condiție de a primi oile din comună. Prețul strigării 1000 coroane. Andreia Teasiu, președinte. 120 1—1

Publicațiune.

Comuna Ucea de jos dă în arândă pe 3 ani crăjma comunală constând toare din 6 odăi, pivnița, grajdul și grădina pe lângă crăsmărit drept de boltă și trafic. Licitațiunea se va ținea în 20 Februarie 1916 st. n. Prețul strigării 1400 c. vadium 10%. Sunt preferiți la licitație numai români. Amănunte se dau la cancelaria comunală până în ziua de licitație.

Ucea de jos 30 Ianuarie 1919.

122 1—1

Statul sâtesc.

Nr. 1268/918

125 1—3

Concurs.

Devenind în comuna Rășinari prin moarte postul de pădurar vacant, să escrie concurs.

Venitele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. 350 cor. plată fundamentală.
2. 60 cor. relut de pământ.
3. 45 cor. relut de lemne.
4. 30 cor. relut de pământ, sau îndreptățirea de a ținea în pășunat 2 vite.

Afară de acestea după fie care 5 ani impliniți un adaus personal de 40 cor.

Postul e împreunat cu dreptul de pensiune.

Doritorii de a ocupa acest post se invită a-și înainta cererile lor provăzute cu a) atestat medical că sunt sănătoși, b) estras matricular din matr. de nașteri, și c) atestat oficios de moralitate, cel mai târziu până în 1 Martie 1919 primăriei din Rășinari.

Rășinari, la 2. II. 1919.

Primăria com.

Din „Gazeta Oficială”

Ordonanță.

Cătră perceptorate.

Resortul finanțelor al Consiliului Dirigent prin aceasta dispune, ca perceptoratul după primirea acestei ordonanțe, toate rapoartele pe cari le-a înaintat până acum ministeriilor guvernului maghiar din Budapesta, de aici înainte să le înainteze resortului de finanțe al Consiliului Dirigent din Sibiu, sau oficiilor competente ale acestuia.

Totodată resortul finanțelor al Consiliului Dirigent provoacă perceptoratul, ca după primirea acestei ordonanțe să trimită de urgență un conspect detaliat despre banii, hârtiile și obiectele de valoare aflătoare în administrarea sa.

În fine perceptoratul este încunoștințat că valorile, cari se află în administrarea sa — de sine înțeles — formează proprietatea Statului Român, iar plusul de cassă este obligat a-l trimite cassei centrale a Consiliului Dirigent.

Sibiu, 14 Ianuarie 1919.

Dr. A. Vlad,
șeful resortului finanțelor

Circular.

privitor la conducerea matriculelor de stat în absența matriculanților vechi.

Fiindcă conducerea matriculelor de stat s'a întrerupt din cauza plecării dela postul lor a mai multor matriculanți și substituți, ordonez tuturor prefectilor, ca prin organele subordonate să cerceteze fără amânare starea oficiilor matriculare de stat din comitatul (județul) lor și unde matriculanții și substituții nu s'ar găsi la postul lor, să mi facă propuneri pentru înlocuirea acelor prin persoane capabile și aplicabile a primi această încredințare.

În acele comune, în cari matriculantul de stat și substituții acestuia și-a părăsit oficiul, permit încheierea bisericească a căsătoriilor, pe lângă observarea strictă a condițiilor din articolul de lege XXXI. din anul 1894, în fața preotului competent, cu obligamentul, ca părțile să încheie căsătoria civilă ulterior, — în sensul legii citate, — în decurs de 8 zile după ocuparea oficiului din partea matriculantului de stat. Acestuia va comunica preotul competent prin un extras matricular, scutit de taxe, fără amânare căsătoriile încheiate bisericește.

Căsătoriile se vor privi în cazul acesta de valide cu data încheierii căsătoriei bisericești.

În caz, că părțile nu vor încheia ulterior căsătoria civilă, căsătoria se va privi din punct de vedere de drept civil și administrativ de nelegală.

Ordinez totodată, ca toți aceia, cari în sensul legilor și ordonanțelor existente au fost îndatorați să anunțe oficiului de matriculă și cazurile de naștere și moarte, — însă în absența matriculantului nu au putut face acele anunțări, — în decurs de 8 zile după ocuparea oficiului din partea matriculantului, să facă acele anunțări legale, spre ulterioara completare a matriculelor. Omisiunea acelor anunțări se va pedepsi cu rigoarea legilor și ordonanțelor existente.

După ocuparea posturilor din partea matriculanților, și până la regularea defini-

tivă a conducerii matriculelor de stat, rămâne articolul de lege XXXI. din anul 1894, cu toate ordonanțele, regulamentele și dispozițiunile de executare, — în vigoare.

Sibiu, 24 Ianuarie n. 1919.

Iullu Maniu,

Nr. 259

șeful resortului de interne.

Legiunea română din Italia.

Profesorul *Mândrescu*, întorcându-se dela Roma la București a spus unui corespondent al gazetei „Universul” următoarele amănunte interesante despre legiunea Românilor din Italia :

„La 7 Aprilie 1918 s'a ținut la Roma congresul naționalităților apăsate din Austro-Ungaria.

În acest moment se găseau în Italia cam 18 000 de români din Transilvania, Banat și Bucovina ca prizonieri de război.

Guvernul italian în urma înțelegerii avute cu împuterniciții acestor naționalități a adunat mai întâiu pe ofițeri, pe urmă pe soldați, în Citta Ducale (provincia Aquila) pentru formarea de legiuni.

„Investit cu puteri depline de guvernul nostru, i-am vizitat în mai multe rânduri, le-am arătat situația românilor și nădejdea pe care neamul nostru trebuie să o aibă într'un viitor frumos și înălțător, separând cu aceasta ocaziune pe pușinii, cari n'au vrut să fie legionari.

„Cu toate încercările mele, cu toate promisiunile primului ministru italian Orlando, cu tot concursul baronului Sonino, ministrul de externe și cu toate urzoriile telegrafice făcute pe lângă dnii Loyd George și Lansing, din felurite pricini, pe care nu le pot arăta, fiindcă nu-i nici locul, nici momentul, decretarea oficială a organizării legiunii s'a întârziat.

S'a cerut ce-i drept, din partea comandei supreme un număr de ofițeri pe front ca să-și formeze o unitate pentru informațiuni și propagandă de descompunere printre trupele austro-ungare.

La începutul lunii Iunie, au pornit pe front 10 ofițeri și 1100 de oameni cari au luat parte în mod glorios la oprirea ofensivei austriace de pe Piave, cum și la puternica ofensivă italiană din ultimul timp.

„Faptele vitejești săvârșite de acești bravi au stârnit admirația aliaților noștri.

„Un mare număr de decorații strălucesc pe peptul celor mai mulți legionari. Pierderile însă au fost simțitoare: au fost mulți morți și răniți.

„Dacă bravura lor n'a fost pomenită în comunicatele oficiale publicate, aceasta se datorește împrejurării că legionarii nu constituiau o unitate specială, ci erau împărțiți printre *ardii* (trupe socotite drept elita trupelor italiene) ca informatori și călăuze. Sunt însă nenumărate citațiuni pe ordinele de zi.

Abia la 18 Iulie, ministrul Bissolati, după înțelegerea avută cu primul ministru Orlando, scrie comisiunii prizonierilor că după convorbirea avută, afacerea legiunii române este matură și că se poate începe organizarea ei.

La 25 aceeași lună, a sosit aprobarea generalisimului armatei italiene Diaz și totuși a trecut încă o lună, până să aibă, după manifestația uriașă de la 25 August din Forul Traian, și aprobarea ministrului de război Zuppeli.

S'a dar ordin de imbarcare a ofițerilor și trupe, iar la 15 Oct. s'a publicat de urgență decretul oficial pentru organizarea legiunii, numindu-se comandant generalul Lucian Ferigo și hotărându-se ca depozit al legiunii orașului Albano de lângă Roma, iar ca loc de triaj Avezzano (Aquila).

„În tot acest timp membrii comitetului au făcut vie propagandă printre români. Numai în primele 2 zile s'au înscris un număr de voluntari mai mare decât efectivul de război al unui regiment.

Oamenii au fost îmbrăcați, înarmați și trimiși pe front.

„Primele unități erau sosite pe frontul de luptă, când Austro Ungaria a căzut zdrobită și a cerut armistițiul care s'a încheiat la 11 Noemvrie. Așa că legiunea, care continuă să crească, n'a putut să ia parte la ultima ofensivă italiană, afară de numărul de 1100 de care am vorbit mai sus.

„Toți legionarii așteaptă nerăbdători repatrierea, să-și facă datoria ca armată de ocupațiune, ori unde se va crede de cuviință”.

Ce mai fac bulgarii.

Până la noi pătrund foarte puține știri din țara bulgarilor. Atâta stim, că bulgarii duc mari lipsuri într'ale mâncării; n'au grâu, făină și cucuruz. Ministru căilor ferate bulgare a declarat de curând, că nu mai au de ale mâncării decât cel mult pentru o lună. Iată cum pedepsește Dumnezeu pe cei ce au râvnit de bunurile altuia și au vrut să se facă stăpâni peste Dobrogea românească!

Nici cu prietenii lor de mai înainte, cu turcii, nu duc bine bulgarii. Intre Bulgaria și Turcia nu sunt nici un fel de legături, dela încheierea armistițiului încoace. Acum pe urmă guvernul bulgar a vrut să înduplece pe cel turcesc să încheie din nou legături cu posta și telegraful, dar turcii nu s'au învoit.

Și cu vecinii lor sârbi, ar vrea bulgarii să prindă mână bună. Bulgaria a rugat pe președintele republicii ceho-slovăcești, pe Masaryk, să pună o vorbă bună pentru danșii la sârbi, cu cari ar vrea să între în tovărășie. Ca să fie primiți în tovărășia aceasta, ei s'ar mulțumi să i-se dea Macedonia oare cari drepturi mai mari făcând parte din țara sârbească, în schimb promit că vor alunga din țara lor dinastia Coburg, care i a băgat în război și le-a adus nenorocirea pe cap. Masaryk li-a ascultat dorințele, dar nu știu ce vor zice sârbi, cari au avut să pătimească așa de mult din partea vecinilor lor bulgari. Prietenia stă din doi.

Dorințele Greciei.

Paris. — Împuterniciții grecilor la conferința păcii, în urma cererii trimise de către d. Clemenceau în cursul ședinței de deschidere de la 18 Ian. st. n. a înaintat o rugare cu toate cerințele Greciei în Epirul de Nord, Tracia, Asia mică, Constantinopol și asupra insulelor din Mediterana orientală.

Această rugare iscălită de Venizelos, a fost de asemenea trimisă aparte fiecărui împuternicit la conferință.

Lupte cu bolșevicii în Basarabia. Generalul Poetaș ucis. Armata română i-l răsbună.

În ziua Bobotezii mai multe bande de bolșevici din Ucraina s'au strecurat prin satele de lângă Nistru, iar în noaptea de sf. Ioan au trecut neobservate în bărci peste Nistru, aruncându-se cu furie asupra ostașilor români cari păzeau granița. Atacați mișelește și copleșiți de numărul mare al bandiților, ostașii noștri și-au făcut datoria cu vitejie. Bandiții s'au aruncat asupra comunelor din apropierea orașului Hotin, unde erau cantonate trupele diviziei comandate de generalul Poetaș, împreună cu cartierul acelei divizii. Atacul s'a întâmplat cu o repezeală atât de mare încât poporul din satele învecinate, cuprins de spaimă, n'a putut înștiința din vreme comandamentul român. Astfel a fost ucis de bandiți generalul Poetaș, împreună cu doi ofițeri și 15 soldați români.

Generalul Poetaș, după cum scriu cei ce l'au cunoscut, a fost fiu de țaran, a intrat în război ca colonel și a luptat cu vitejie în luptele din Dobrogea, pe urmă la Mărășești. Pentru însușirile frumoase, ce le avea, a fost iubit de ostașii de sub comanda sa, iar drept răsplată a purtării sale eroice în război a fost înaintat la rangul de general. Ne închinăm în fața acestei dureroase pierderi pe care o îndură armata română întru apărarea pământului strămoșesc.

Comunicatul Marelui Cartier General spune, că trupele au luat lupta cu bandele bolșevice pe cari le urmăresc cu îndârjire răzbunând moartea comandantului lor.

Poporul din satele invadate se bucură că a scăpat de bandele ucrainene sălbatice și pofitoare de bunuri streine. La fața locului s'a dus și ministrul basarabean Ciugureanu, care a liniștit poporul înspăimântat de bolșevicii prădalnici, iar împotriva celor ce s'au dat de partea acelor vagabunzi s'au luat măsurile de lipsă. Avem încredere că ostașul român va ști înțerca pe nelegiuții vecini de-a mai trece pe pământul țării noastre.

Răvașul săptămânii.

Sibiu, 9 Februarie 1919.

Trădătorii, trădătorii.... *Cetim în „Telegraful Român” din Sibiu: „Omul vândut dușmanilor, fostul director general al poștelor, Verzea, prins și condamnat la moarte își va primi zilele acestea pedeapsa: glonțul.”*

Toți trădătorii și oamenii vânduți vrăjmașilor, vor fi pedepsiți potrivit gravității păcatelor lor. — Se fac zilnic arestări senzaționale, asupra cărora vom reveni la timpul său.”

Ne întrebăm și noi „Gazeta Poporului”, oare când va veni ziua aceia mare de judecată pentru trădătorii, vânzătorii și pângăritorii școlilor și bisericilor noastre? Ar fi cea mai dureroasă, dar poate și cea mai măreață deopotrivă! Să se despartă odată și la noi oile de capre. Este cu neputință ca aceia cari și au vândut neamul ungarilor și pentru bani au fost în stare să se pună în slujba vrăjmașilor, să treacă astăzi nevătămați și cu fruntea ridicată prin mijlocul nostru. Priveliștea lor ne tulbură; cuvintele

lor ne îngreșează; și faptele lor ne cutremură de groază. Unde ar rămânea atunci dreptatea? Unde adevărul și minciuna? Unde întunerecul și lumina? Aceia cari au declarat fățiș în vremea când baioneta era spre paza și scutul lor: „sunt convingerile mele domnilor” dorim, să și susțină și acum convingerile și fără „jandarmi și baionete!” Și-aceia și acelea, cari au cântat de dragul străinilor „pentru de a face bani” și pentru de-a în bogăți societăți nemte pentru mărișirea „Transilvaniei”: să plece și să cânte la Budapesta, pe care au iubit-o; la Kecskemétul sau la Debrecinul visurilor lor, să cânte pentru *Hornáth*, pentru *Appony* sau pentru *Tisza* cântece de îngropare, dar să cânte acolo; în mijlocul nostru n'au ce să mai caute! Răbdăm lanțul, robia și spânzurătoarea, dar nu vom putea tolera nici odată și obrăznicia! Să se facă lumină! Caprele să iasă odată la iveală. Ne am săturat de atâta șovăială. Cerem să se publice odată arhivul lui *Vlaicu*, să vedem cum stăm cu școlile? Cine sunt marii vinovați? Cine ne-a mâncat școala? Toate acestea ne vin în minte citind veștile din „Telegraful Român”, care a publicat pe vremuri în 1916, blestemul fiorosului *Mangra* și-al celorlalți ortaci de gânduri, împotriva armatei române. Și noi neavem peai-noștri „Verzea”. Ce zici iubite confrate? Ai avea curajul bărbătesc să rostești liniștit aceeași sentință de moarte, ca și asupra fostului director al poștelor? Ce zici scumpe și iubite confrate? Ar trebui să „revenim” cât de repede și noi, — nu-i așa? — asupra arestărilor „senzaționale” ce ar trebui să se înceapă odată nu departe de lăcașurile noastre.

Și-apoi să începem marea zi a judecării ca'n scriptură: cu foc, sabie și pucioasă!

Trădătorii, trădătorii....

Majestatea Sa Regina Maria la Iași. În zilele trecute Majestatea Sa Regina noastră Maria întoșită de Altețele Lor Regale principesele Elisabeta și Maria au sosit la Iași, unde a stat în cei doi ani ai războiului. Poporul a făcut Majestății Sale o primire foarte înșufleșită. Cu prilegul acesta Majestatea Sa a dat principesei Olga Sturza, care este președinta societății „Ocrotirea orfanilor de război” suma de un milion de lei pentru îngrijirea orfanilor. Majestatea Sa a călătorit și prin comunele din județul Iași, ca să se intereseze de starea poporului și să viziteze cantinele orfanilor.

Delegația sașilor la București. Delegația sașilor despre care am scris că a plecat să ducă Majestății Sale Regelui nostru Ferdinand I. hotărârea de alipire la România-mare, a sosit în București. La gară ea a fost întâmpinată din partea guvernului de d. Trifu, secretar al consiliului de ministrii, apoi de membrii ai societății germane și săsești din capitală. Delegația s'a împărțit de o primire călduroasă.

Trecerea căilor ferate bucovinene la căile ferate române. Deși alipirea Bucovinei la România s'a făcut de mult, totuși căile ferate bucovinene și-au avut administrația lor, cum de altfel au și căile ferate dela noi. Cu ziua de 15 Ianuarie st. n. căile ferate bucovinene au trecut sub direcția căilor ferate române, fiind socotite sub administrația direcțiunii din Iași. Personalul vechi al căilor ferate bucovinene rămâne și pe mai departe în slujbă.

Femeile din Ardeal cătră Regina. Aurelia Iovin soția bănățeanului Gh. Iovin, a fost primită în audiență de M. S. Regina Maria, Duminică 6 c. orele 12.30.

Cu ocazia aceasta, dna Iovin a predat M. S. Reginei o adresă de omagiu din partea „Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei” (Ardeal), a cărei președintă este dna Elena Hossu Longin, fiica marelui român Gh. Pop de Băsești, președintele adunării naționale din Alba Iulia.

M. S. Regina, încântată de acest gest de atențiune a fiicelor din Ardeal, a promis că în curând va vizita Ardealul.

O statuie lui Nic. Filipescu. În Focșani s'a alcătuit un comitet care a luat hotărârea de a strânge banii trebuincioși pentru ridicarea unei statui lui Nicolae Filipescu, în acel oraș. Comitetul a publicat un apel cătră toată suflarea românească, rugându-o să trimită banii la adresa d-lui Th. Bassarabianu.

Pune pază gurii tale. Un preot militar predica într-o zi despre mânia și împotriva vorbelor urâte ce le rostesc oamenii în mânia. După slujbă s'a apropiat un ofițer de preot și i-a mărturisit că, având o fire foarte iute, el nu se poate stăpâni pe sine și în mânia spune ce-i vine în gură. În Duminică următoare preotul a predicat despre desviniurile nepotrivite ce le caută oamenii pentru păcatele lor. Vorbind despre cuvintele aspre și urâte ce le rostesc oamenii în mânia, a zis: eu n'am văzut nici un om mâniaș care nu s'ar fi stăpânit pe sine găsindu-se în fața împăratului; prin urmare, dacă oamenii își trag bine seama cum să se poarte când se află în fața unui împărat pământesc, cu cât mai băgători de seamă trebuie să fie ei înaintea împăratului celui ceresc, care e pretutindenea de față! — Ofițerul, care a ascultat această vorbă, s'a dus din nou la preot și i-a zis: „Sfinția Ta ai dreptate: de aici înainte, ori când voi ajunge în mânia, mă voi gândi că stau înaintea împăratului din cer, pe care nu-l voi supăra prin purtarea mea necuviincioasă”.

Datoria fostei monarhii austro-ungare cu ziua de 31 Octombrie 1918 se ridică la 127 miliarde și 983 milioane de coroane, dintre care 84 miliarde cădeau pe Austria, iar 43 miliarde pe Ungaria. Dacă această datorie ar fi să se împartă pe fiecare din statele formate pe ruinele fostei monarhii austro-ungare, atunci partea Austriei-germane s'ar urca la 25 miliarde. Datoria Ungariei să o plătească numai ungurii, că ei au purtat războiul cu gândul să câștige la biruința pe care o visau alături de nemții Kaiserului, bunătățile pământului. Acum să poarte tot ei cheltuielile războiului pe care noi nu l'am vrut.

Majestatea Sa Regina noastră Maria a fost decorată de Majestatea Sa Regele Italiei. Majestatea Sa regele Italiei a trimis Majestății Sale Reginei noastre medalia de aur „Benemeriti della salute publica” Aceasta e cea mai înaltă medalie italiană, care se dă celor ce au săvârșit fapte mari ale milei creștinești și au îngrijit de sănătatea poporului. Cum Majestatea Sa Regina noastră, în timpul războiului, ca o mamă bună a alergat prin spitale și pe la front, purtând grijă de răniți și de cei bolnavi, i s'a dus vestea bunătății prin toate țările și acum regele Italiei i-a trimis medalia de aur, ca să arate cât de mult o cinstește și cât de mult îi prețuiește faptele

cele bune. Noi suntem mândri, că Regină ce a noastră nu are nici o țară de pe lume. Să poarte medalia sănătoasă, mulți ani!

Un manifest al țiganilor. Țiganii din Homorod (Transilvania) au ținut o mare întrunire, la care a luat parte 700 până la 800 țigani, cari au dat în vileag următorul apel:

Rugăm pe frații noștri țigani din Comitatul Târnavei mari a lua parte la *mare* adunare țigănească ce se va ține Joi în 16 Ianuarie st. n. în sala Schlosser din Cohalm, la ceasurile 9 înainte de amiază.

Scopul adunării noastre este de a spune lumii, tot ceea ce am suferit de sute de ani noi țiganii.

Vom alege un comitet țigănesc, care va fi obligat a recurge la onoratul Comitet Național Român din Sibiu și a ruga pe Onoratul Comitet Național Român a ne lua și pe noi țiganii sub scutul Domniei lor.

Vă rugăm fraților de a lua parte în număr cât se poate de mare la prima noastră adunare țigănească de care adunare atârână soarta tristei noastre vieți.

Fraților! Nu băgați în seamă nici o osteneală.

Toți țiganii din împrejurimile noastre să fie la această adunare, tineri și bătrâni.

Această adunare este autorizată de Consiliul Național Român din Cohalm.

Comitetul Aranjator,

Țiganii din Homorod.

Dela biroul censurei. Conform adresei Nr. 4834 a Direcțiunii Școalelor Militare binevoitori a publica prin ziare, că școlile militare de infanterie, vor începe se funcționeze între 1 și 8 Februarie 1919 st. v.

D. O. Șef de stat major

Lt. Colonel Balacescu.

Sibiu.

În scop de a jefui în comunele Sorostin și Mândra indivizi în uniformă română sau austro-ungară, au ridicat dela oameni animale și alimente. S'au luat dispoziții a fi prinși.

Se face cunoscut că nimeni nu poate face rechiziții de nici un fel fără de ordin scris dela Comandamentele militare și adresat autorităților comunale. Cei cari se vor prezenta pentru ridicarea rechizițiilor vor achita și costul lor și vor avea și bilete de legitimație.

Comandamentul Trupelor din Transilvania Sibiu.

Din sursa oficiala.

Se observă că mulți indivizi caută a răspândi șvonuri false tendențioase. Se aduce la cunoștință că pe viitor ori cine va răspândi asemenea șvonuri și va vorbi sau se va interesa ori comunica știri privitoare la mișcări de trupe vor fi imediat arestați și dați judecăței.

Astfel s'a răspândit șvonul că armata română a primit ordin dela Comandamentul francez a se retrage înapoia Mureșului. Acest șvon este cu desăvârșire fals și tendențios.

Al cui e Bănatul? Bănatul se întinde pe teritoriul celor trei comitate: *Torontal, Timiș și Carașseverin*. Are un teritor de 28.523 klm², cu o populație de 1.582.133 suflete, conscripția din 1910. Cum se împarte această populație după comitate? Din socoteala următoare se poate vedea:

Torontalul are: români 86.937, sârbi 191.036, nemți 165.778, unguri 118.529.

Timișul are: români 169.033, sârbi 69.005, nemți 165.883, unguri 54.733.

Carașseverinul are: român 336.083, sârbi 14.674, nemți 55.883, unguri 24.940.

Suma totală: români 593.052, sârbi 275.615, nemți 387.545, unguri 198.222.

În procente: români 38.9%, sârbi 17.9%, nemți 24.5%, unguri 12.5%.

În trupe români au 592.052 suflete, adică aproape 39%, pe atunci sârbi au numai 275.615, 17.9%, adică nici pe jumătate atâta.

Între Sibiu și București începând de Luni, 27 Ianuarie, va umbra trenul în chipul următor: Trenul pleacă din Sibiu d. a. la 4 oare 12 m. Sosește la Făgăraș seara la 10 ore 11 m. și la Brașov noaptea la 2 o. 3 m. Din Brașov pleacă noaptea la 2 oare 15 m. și sosește la Predeal noaptea la 4 o. 4 m. — Din Predeal pleacă înainte de amiază la 11 o. 30 m. și sosește la Brașov d. a. la 12 o. 38 m. Din Brașov pleacă d. a. la 1 o. 3 m. și sosește în Sibiu seara la 9 o. 5 m.

Unde e un valah, să-l străpung? Doi domni călătoreau în zilele trecute către Cluj. Pe la Bratca urcă trenul niște Săcui armeți și răcnesc: „unde-i aici valah să-l străpungem?” Bieții români cu sufletul înghețat, că le-a bătut ceasul morții, începură și ei să caute în dreapta și în stânga, că dară unde sunt Valahii? Și scâpară de baioneta săcuiască. Așa-i asigurată viața românului pe căile ferate de sub controla Săcuilor.

Omorârea generalului Ratko Dimitrieff. Ziarul bulgar „Utro” vestește că cunoscutul general Ratko Dimitrieff a fost asasinat la Piatigarsk (Rusia) de către bolșevici, din cauză că n'a vrut să primească însărcinarea de a organiza și comanda trupele sovietelor.

Wilson nu merge în Germania. Iată răspunsul lui Wilson după „L'Echo de Paris” dat lui Ebert la invitarea de a vizita Germania:

„Poporul german îi trebuie mulți ani de pocăință pentru ași șterge crimele și ași dovedi sinceritatea. Nici un american, adevărat american, nu se poate gândi să meargă acum în Germania, fără a fi silit de îndatoriri strict oficiale. Ca urmare, înlătur orice chemare de asemenea natură”.

Datoriile împărățiilor după război. Cele din urmă știri spun că datoriile obștești ale statelor vor fi după încheierea socotelilor de războiu următoarele:

Germania 310 miliarde mărci, Franța 210 miliarde franci, Rusia 200 miliarde ruble, Anglia 8 miliarde lire sterl., America 30 miliarde dolari, Italia 100 miliarde lire, Austria 75 miliarde coroane, Ungaria 38 miliarde coroane. — Sârbia, Bulgaria, România și Japonia 14 miliarde franci și statele cari n'au fost în luptă 5 miliarde franci. — (Un miliard e o mie de milioane).

Un lucru trebuie să adaugem: Datoriile obștești ale României, Franței, Angliei, Italiei și ale celorlalte popoare prietene nouă, vor fi plătite de aceia cari în războiul acesta au fost bătuți și anume de nemți, unguri, bulgari și turci. Cum vor putea aceștia din urmă plăti atâți amar de bani e treaba lor, căci nu noi i-am pus să stârnească războiul acesta înfricoșat.

Tunel sub Gibraltar. Guvernul francez — după arătările ziarelor bulgare, — plănuiește construirea unei linii ferate Paris

—Dacar (Africa cen trală) care să treacă prin Tanger.

Pentru desăvârșirea acestui plan se va construi un tunel care să străbată strâmtoarea Gibraltar. În acest scop s'au și început sfătuiri între Franța și Spania.

Saint Aulaire, ministrul Fraței în România, fiind numit ambasador la Londra, va părăsi zilele aceste Bucureștii.

Cu părere de rău aducem și noi vestea aceasta știind ce prieten sincer al Românitor a fost ministrul Saint-Aulaire. Se vorbea chiar că ar fi avut de gând să vină și în Ardeal pentruca să ne cunoască. De aici îi trimitem salutul nostru și-l rugăm să nu ne uite nici în viitor.

Prisonierii noștri din Italia. Am mai dat odată știrea că stăpânirea noastră de la București a cerut Italiei să dea drumul tuturor românilor care au făcut odată parte din oastea austriacă și cari au căzut în prisoarea italiană. Cărmuirea italiană a făgăduit că va face prizonierilor noștri toate înlesnirile pentru ca să poată veni cât mai repede acasă.

Generalul francez Gambetta la Arad. Zilele trecute, Aradul a avut un oaspe rar. A sosit din Timișoara generalul francez Gambetta. Pe la orele 12 a sosit în fața locuinței dlui dr. Șt. C. Pop, unde 100 de călăreți din reg. de vânători francezi i-au dat onorurile. A fost o icoană frumoasă să vezi 50 de călăreți pe cai albi, iar 50 pe cai negri. Generalul a trecut în revistă compania de onoare, după aceea a intrat în casa dlui dr. Ștefan C. Pop.

Comandantul armatei antantei din Bănat, dl general Gambetta, după informațiunile noastre, a declarat, că circulația și schimbul de mărfuri dintre Arad și Aradul nou se va deschide în timpul cei mai apropiat. Generalul Gambetta s'a interesat cu dinadinsul de toate chestiunile precum și despre situațiunea siguranței publice și înainte de plecare, spre liniștirea celor cari nutresc temeri întemeiate, a declarat, că mai târziu în timp de 2 săptămâni, trupele regulate românești vor fi în Arad.

Generalul Gambetta, însoțit de un general sârb, cu automobilul a plecat d. a. la 2 oare spre Aradul-nou—Timișoara.

Trupele române vor ocupa mai întâiu Oradea-mare, apoi vor intra în Arad.

Se caută

traducători din limba maghiară în limba română pentru Instrucțiunile Căilor ferate maghiare. Persoanele cari pot executa asemenea lucrări sunt invitate a se prezenta la Direcția Centrală a C. F. R. din Sibiu, strada Schewis nr. 7, Etagiul II. a. 119 1—3

Se primesc

2 învățăcei

la Ioan Borjea, căciular, Sibiu Treptele Porcarilor 3. (Fingerlingsplatz 3). 116 2—3

S'a pierdut

în ziua de 1 Ianuarie 1919 un cercel vechiu maierenesc. Cine îl va găsi să-l înștiințeze la **admin. acestei foi**, de unde va primi o plată bună. 111 2—3

Caut un 114 2—3

Învățăcel de prăvălie

cu 2—3 clase medii.

Nicolae Răchitan în Săsciori magazin de manufactură, coloniale și ferărie en gros & en deta.